

U Piranu održano IX savjetovanje pomorskih muzealaca FNRJ

Matko N. Župa, Orebić

Piran poznati pomorski gradić na Madonskom poluotoku u sjeverozapadnoj Istri bio je ove godine centar u kojem su se okupili pomorski muzealci, historičari pomorstva, naučni radnici i druge ličnosti društvenog, kulturnog i političkog života da izmijene misli i donesu zaključke za daljnji rad Sekcije pomorskih muzealaca FNRJ.

Ovo je predstavljalo deveti po redu sastanak Sekcije koji je bio održan 12. V 1962. g. u vijećnici Narodnog odbora općine Piran. Savjetovanje je otvorio kao domaćin i predsjedavajući prof. Miroslav Pahor direktor Mjesnog muzeja. Zatim je sve učesnike sa toplim riječima pozdravio podpredsjednik NO općine Janez Korošec koji je upoznao prisutne sa značajem Pirana u prošlosti i danas u pravcu pomorstva i na polju turizma kao i o njegovim kulturnim znamenitostima.

U okviru dnevnog reda a u ime predsjedništva Sekcije izvještaj za razdoblje 1960—1962. g. podnio je Dr Radojica F. Barbalić. Zapaženo je da je sadržaj rada bio dosta bogat i raznovrstan na svim poljima gdje su se zajednički dodirivali nauka, privreda, historija i kultura u pomorstvu.

Nakon ovoga Jozo Luetić direktor Pomorskog muzeja JAZU iz Dubrovnika podnio je svoj naučni referat pod naslovom »Konzulat dubrovačke republike u Trstu od 1739. do 1809. godine«. Drugi referat sa temom »Osnovne koncepcije Tehničkog muzeja u Zagrebu i mogućnosti njegova korištenja« iznio je Predrag Grdenić direktor spomenute ustanove. — Nakon podnesenih izvještaja i referata uslijedila je diskusija.

Zapaženo je bilo izlaganje Dr Vjekoslava Maštrovića o učinjenim predradnjama za izlaženje Pomorskog zbornika jedne za nas od najznačajnijih pomorskih edicija koja će nedvojbeno ukazati na činjenicu da naša zemlja FNR Jugoslavija zaista spada u red međunarodno značajnih pomorskih zemalja. Dr Maštrović je detaljno informirao prisutne o sadržaju Pomorskog zbornika, o radnjama koje će u njemu biti objavljene i uopće o svemu što je u vezi sa ovom velikom publikacijom, a naročito je govorio o posjetu kojeg je posebna delegacija imala kod predsjednika Republike maršala Tita. S oduševljenjem je pozdravljena činjenica da je ideja o izlaženju Pomorskog zbornika nikla baš iz krugova Sekcije pomorskih muzealaca.

Prof. Ignjatije Zloковиć iz Kotora se u svojoj diskusiji osvrnuo na veliki doprinos kojeg su kroz štampu dali baš pomorski muzealci i historičari u proslavi 100-godišnjice narodnog preporoda na Primorju. Istakao je i uspjeh kap. Dinka Franetovića kojeg je postigao sa knjigom »Historija pomorstva Crne Gore do 1918. g.« koju je izdao Historijski Institut Crne Gore, a što je navlastito pohvalno da se jedan pomorski kapetan latio pera da napiše povijest ove nekad male države.

Piran

O ulozi i budućoj suradnji između PTT muzeja u Beogradu sa Pomorskim muzejima govorio je direktor Danilo Gulan.

Kap. Oliver Fio iz Splita je istakao potrebu najuže suradnje pomorskih muzeja sa pomorskom privredom. On je govorio o pokušaju davanja definicije što je to pomorstvo i na što se ono sve odnosi. Naveo je zatim kako će se morati zakonskim putem spriječiti odnošenje iz zemlje ili na bilo koji način otuđivanje raznih kulturnih, muzejskih i arheoloških predmeta izvađenih iz mora, a o čemu bi i Lučke kapetanije imale voditi računa.

Dr Josip Kostelac je ukazao na mogućnost suradnje Sekcije pomorskih muzealaca i na polju rješavanja nekih arheoloških pitanja a osobito u odnosu na pomorsku arheologiju kojom prilikom je spomenuo i malo rimsko pristanište u Izoli uz nužnost otkrivanja i čuvanja takovih spomenika.

Diskutanti su u nekoliko navrata pokrenuli pitanje financijske pomoći muzejima koje inače ne bi mogli bez razumijevanja kako nadležnih državnih organa tako osobito i bez materijalne pomoći pomorske privrede normalno se razvijati i ostvarivati svoje predviđene planove. Zatim je govoreno o velikoj potrebi i koristi odlaska pomorskih historičara i drugih naučnih radnika i muzealaca u inozemstvo u svrhu korištenja upravo ogromne arhivske i druge građe koja se tamo nalazi a važna je za obradu naše pomorske historije. I za realizaciju ove zamisli opet su u pitanju sredstva.

U diskusiji su dodirnuti i druga pitanja čiji je »rezime« denesen u zaključcima.

Konstatirano je da su zaključci doneseni na zadnjem VIII Savjetovanju 1960. g. u Korčuli i Orebiću u okviru mogućnosti izvršeni. Naglašena je neophodna potreba ponovnog otvaranja Pomorskog muzeja u Malom Lošinj za što će nova uprava poduzeti sve odgovarajuće mjere da se ovo izvrši. Sa zadovoljstvom je bilo primljeno na ovom Savjetovanju sudjelovanje predstavnika Sekcije znanstveno tehničkih muzeja FNRJ kao i njihovi prijedlozi o zajedničkoj suradnji. Ponovljen je i ovog puta zaključak o osnivanju posebnih katedra na filozofskim i ekonomskim fakultetima i ostalim odgovarajućim visokim i višim školama a naročito pomorskim za izučavanje povijesti pomorstva kao specijalnog dijela ekonomske historije.

Do sada se nije mogla realizirati na ranijim sastancima Sekcije više puta istaknuta potreba da naučno muzejski radnici obilaze strane muzeje i arhive u onim krajevima koji su za naš rad od osobitog interesa. — Utvrđeno je da se sa raznim materijalom muzejsko kulturno historijskog značaja izvađenim iz mora nekontrolirano trguje. U vezi toga potrebno je da se pojača budnost svih nadležnih organa uključivši i pomorsko upravne na sprečavanju ovakovih nemilih pojava. Krajnje je vrijeme da se izradi arheološko podmorska karta Jadrana u suradnji sa Savjetom Akademija FNRJ.

Konstatuje se da toliko puta naglašavana suradnja Pomorskih muzeja s pomorskim privrednim poduzećima još je daleko od onoga što bi trebalo da bude.

Uprava pomorskog poduzeća »Splošna plovba« u Piranu priredila je bila za učesnike savjetovanja prijem u prostorijama Kluba pomoraca gdje je gostima uputio nekoliko toplih riječi drug Dušan Ivančić poznati sindikalni funkcioner i jedan od prvih učesnika u NOB-i na moru na našim prekoceanskim brodovima. On je upoznao prisutne o razvoju ovog uglednog našeg istarskog brodarškog poduzeća. — Veoma ukusno uređen »Klub pomorščakov« u Piranu zaista zaslužuje svako priznanje Splošnoj plovi koja je i najviše doprinijela da Piran dobije jedan ovako reprezentativan objekat pomorsko ugostiteljskog karaktera.

Predsjednik NO općine Piran drug Davor Ferligoj na kraju savjetovanja priredio je ručak u hotelu »Metropol« kojom prilikom je uz srdačnu zdravicu veoma živo prikazao sadašnji razvoj Pirana u privrednom, kulturnom i društvenom zbivanju dotaknuvši se njegove prošlosti i

njegovih vjekovnih težnja za slobodom a kada je tek danas mogao da krene naprijed u našoj socijalističkoj zemlji oslobođen od tuđina. Na pažnji i pozdravima u ime sviju prisutnih najljepše se predsjedniku Ferligoju zahvalio novoizabrani predsjednik Sekcije pomorskih muzealaca FNRJ Dr Vjekoslav Maštrović.

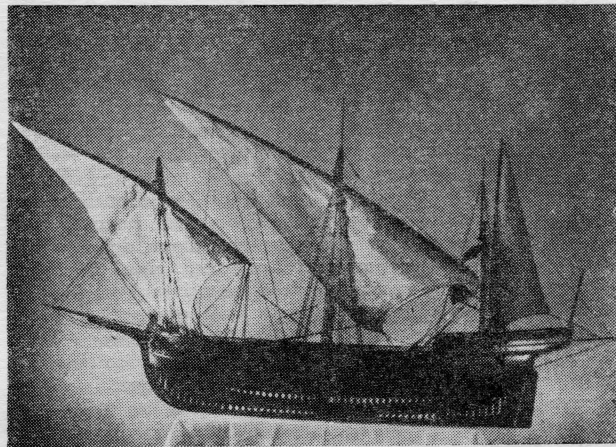
U poslijepodnevnom dijelu programa muzealci su pod rukovodstvom prof. Miroslava Pahora razgledali Piran a zatim posjetili veoma interesantan i sadržajem bogat Mjesni muzej koji svojom ukusnom postavom, eksponatima i zanimljivim prikazom prošlosti ovoga historijskog gradića kod posjetioca pobuđuje posebno zanimanje.

Idućeg dana učesnici savjetovanja posebnim autobusom kojeg je stavila na raspolaganje »Splošna plovba« posjetili su preko Portoroža i Izole starodrevni grad Kopar. Kustos arheolog Mjesnog muzeja u Piranu Gabrijele Boltin bila je tumač arheoloških zanimljivosti iz vremena rimske ere, na ovom ugodnom putu kroz prekrasne predjele, obrađena polja, vinograde, zasađene vrtove i naselja divne istarske obale.

Po dolasku u Kopar šef izgradnje velike koparske luke Dr Mirko Koršić pokazao je do sada izvršene radove koji će u skoroj budućnosti veoma mnogo doprinijeti općem privrednom razvoju ovoga kraja baš preko pomorskih veza. — Kroz bogati i značajan koparski muzej vodio je učesnike njegov direktor Janez Kramer tumačeći muzejske predmete među kojima arheološke iskopine i

spomenici takovog karaktera predstavljaju osobitu vrijednost.

Jedan dio učesnika ovog savjetovanja je i po prvi put stao na tlo Istre ali uspomene koje su ponesene sigurno će dugo i dugo vremena ostati svježje. Savjetovanje je proteklo u srdačnoj atmosferi drugarskog razumijevanja među muzealcima i svim učesnicima što će svakako u velike doprinijeti pozitivnim novim rezultatima na unapređenju naše pomorske misli i pomorskih stremljenja.

Model ratnog broda na jedra i vesla iz XVIII stoljeća